

način, da se pognani zalistek, ki izraste pri najvišjem nepoškodovanem kolencu mladike, pusti nemoteno razvijati, med tem, ko se nižje stoječim zalistkom odščipnejo vršički, kak hitro so razvili po eden do dva lista.

Popisano ravnanje je priporočati tudi po vsaki poznejši poškodbi mladja in listja, najsibo po toči ali po drugih ujmah in je edino sredstvo izlečiti povzročeno škodo, kolikor se da.

Vinarski ravnatelj Puklavac.

Politični ogled.

Jugoslavija. Dr. Vesnič, kateremu je poverjena naloga, da sestavi novo vlado iz vseh strank, se še vedno pogaja za sporazum. Vendar Vesničeva naloga bo ostala nerešena, ker razdvaja radikale in demokrate bistvena razlika: načrt ustave. Radikali so za to, da se da posameznim pokrajinam kar najširša samouprava; demokrati (z njimi naši liberalci), da se vlada cela kraljevina iz centra Beograda. Glede uprašanja ustave se morajo razbiti vsa pogajanja in ostala bo do volitev na krmilu sedanja vlada. — Stojimo tudi tik pred rešitvijo reškega vprašanja.

Mirovni posvet. ki je zboroval v San Remu se je bavil z razorožitvijo Nemčije in Turčiji bodo izročili mirovne pogoje 11. t. m.

Francija. Na Francoskem imajo sedaj železničarsko stavko kakor je bila pri nas. Stavkarji skušajo ovirati promet in razdirajo proge. Francoska vlada zahteva kot predpogoj pogajanj, da začnejo stavkarji z delom.

Poljska je bila začela v zadnjih tednih močno ofenzivo proti Rusiji. Poljaki so se polastili celo mesta Kijev. Najnovejša poročila javljajo, da so Poljaki nehali s prodiranjem in da se bo krvavo začeti spor rešil potem pogajanj.

Madžarska. Madžari so zahtevali v onih krajih, katere so morali odstopiti drugim državam ljudsko glasovanje. Te dni so pa odklonili v Parizu te madžarske pobožne želje in ostane, kakor so prvotno nazrevali Madžarom.

Rusija bo začela mirovna pogajanja z Anglesko, ki je stavila Rusiji kot predpogoj miru ustavitve sovražnosti v Kavkazu. Rusija je nehala z bojem v Kavkazu in razposlala na vse večje države oklice, da je pripravljena za mir.

Gospodarstvo.

Za cenejša živila in druge življenjske potrebščine pridno delujejo naši poslanci. Dr. Hohnjec je dne 3. maja v Beogradu ministru za prehrano poslal obširni upit (interpelacija), v katerem mu slika žalostne razmere, v katerih se nahaja sedaj revno ljudstvo. Poslanec dr. Hohnjec dokazuje, da je svobodna trgovina za žito in druge življenjske potrebščine, ki jo je upeljala prejšnja liberalno-socialdemokratska vlada zakrivila vedno rastočo neznosno draginjo. Verižniki in vojni dobičkarji, ki so jih liberalni in socialistični ministri šteli kakor punčico svojega očesa, so krivi, da je cena pšenice tako-le rasla: Meseca avgusta in septembra 1919 je stal 1 kg pšenice 1 K 20 v do 1 K 40 v. Toliko je dobil za njo kmet v Banatu in Slavoniji. Oktobra in novembra je cena poskočila na 2 K 20 v do 2 K 50 v, decembra na 3 K do 3 K 50 v, a danes stane že 10—12 K. Da se odpomore splošni neznosni bedi in draginji, predlaga dr. Hohnjec: 1. Ministrstvo prehrane naj izvrši rekvizicijo v špekulacijske svrhe pri trgovcih nakopičenih in iz istega namena pri veleprocentnih zadržanih zalog žita in moke. 2. Za rekvirirano blago naj se določijo pridelovalnim, odnosno nakupovalnim stroškom primerne cene, ki pa ne bi smele presežati tržnih cen ob Novem letu 1920. 3. Rekvirirano blago naj se da na razpolago v nakup uradno priznanim provizijskim organizacijam, posebnost onim v pokrajinah, kjer premalo pridelujejo.

V ormoško-ljutomerskih goricah je zadnji vihar, ki je divjal 4. in 5. maja naredil veliko škodo. Vetrni izpostavljeni trsi so posmojeni, kakor bi jih pomorila slana, drugod pa je listje odin raztrgano kakor po toči in cele poganjke se sušijo. Toča zadene razmeroma samo majhen kos zemlje, ta veter pa je poškodoval celo pokrajino. Najbolj so trpele severno-izhodne in severno-zahodne lege in vrhovi naših goric. Mnogi posestniki imajo sepno grabico popolnoma suho in samo v nižjih legah še pričakujejo bratve.

Upajmo, da bodo posmojeni in uničeni trsi še pognali iz starega lesa in spečih oces reznike za drugo leto. Tudi sadno drevje je zelo trpelo. Ne glede na to, da je mnogo starejšega drevja pod drugega in izruvanega, je vihar posmodil listje od severne strani, da je popolnoma črno, ter je strosil več nego polovico sadja. Tla so bila pokrita z zelenimi slivami in črešnjami, jabolka pa kažejo itak zelo slabo. Precejšnji del naših upov na dobro in bogato jesen je odnesel vihar.

Sromlje. Viugradi ne kažejo tako krasno, kakor se je na prvi pogled videlo. Grozdje je tako polno kakor lani. Razven tega je vihar, ki je pretečeni teden tukaj divjal, napravil na drevju in posebno v vinogradih mnogo škode. Ni gotovo, da bo letos več vina, kakor lani. Vinske cene lanskemu vinu so liter 16 kron.

Galice primanjkuje. Od vseh strani dobivamo pritožbe, da je še dobra četrtina vinogradnikov brez galice. Kmetška Zveza se je te dni obrnila do merodajnih činiteljev v Ljubljani, naj takoj preskrbijo dovolj galice za slovenske vinogradnike, sicer bo škoda ogromna.

Svinjska kuga se zopet močno širi. Našim gospodinjam svetujemo, naj svinjake vsak teden skrbno osnažijo, hlevce dobro umijejo, pobelijo z apnenim beležem in večkrat potrosijo z živim apnom. Svinjam privoščite dovolj zraka, sveže vode in zelenja. — Uredništvo prosi gg. živino-zdravnike-strokovnjake, da napišejo, kako se najbolj uspešno zatira svinjska kuga.

Sv. Urban v Slov. gor. V torek, 25. t. m., bo tu velik živinski sejm. Pričakujejo velik dogon goveje in konjske živine.

Tovarno klobas je ustanovila neka družba bogatih delničarjev na Pobrežju pri Mariboru. Večino delnic imajo „ubogi“ socialni demokratje.

Cena žitu pada. V Banatu in Slavoniji je padla cena pšenice v zadnjih 14 dneh za 1—2 kroni pri 100 kg. Vzrok: Bogata žitna letina, ki bo letos po vsej Jugoslaviji. Poleg tega bo žito lotos 3—4 tedne poprej dozorelo kot druga leta. Iz Banata poročajo, da se bo tam začela žetev že v 4 tednih. Če nam Bog prizanese z vremenskimi nezgodami, bomo imeli to in prihodnje leto cenejši kruh.

Obilo krompirja je bilo preteklo, soboto na mariborskem trgu. Kmetje so ga prodajali po 16 do 19 kron merico. (Merica krompirja tehtata do 7 kg.)

Kaj bo z izvozom črešenj? Iz Št. Jakoba v Sl. gor. nam pišejo: K 3—4 tednih bodo v Slov. gor. zrele črešnje. Bo jih toliko kot še nikdar dosedaj. Kam bomo z njimi? Zahtevamo od vlade, da nam takoj izposluje neoviran izvoz v sosednje dežele.

Zborovanje za dobavo elektrike. Kakor se je sklenilo 12. aprila na prvem zborovanju pripravljalnega odbora za dobavo električnega toka iz Fale, vabi pripravljalni odbor mesta Ptuj vsa interesirana mesta, trge, občine in okrajne zastopnike, da pošlje vsaka po enega ali dva delegata 20. maja 1920 na drugo zborovanje glede dobave električne moči iz Fale. Dospeli so dozdaj že nekateri proračuni za predela. Treba se nam je odločiti, kateri tvrdki bomo oddali delo za sestavitev natančnega proračuna, za napeljavo električnih vodov od Maribora naprej. Opozarjamo, da došli proračuni niso visoki, da bomo res lahko enega izmed dospelih proračunov sprejeli in bomo razdelili kvoto sporazumno na posamezne interesente pri tej seji. Ob enem bo treba tudi voliti širši pripravljalni odbor, ki bo sestavljen iz vsaj enega zastopnika iz vsakega večjega mesta, trga, občine ali okrajnega zastopa. Ravno 20. maja hočemo potem tudi voliti ožji odbor, ki bo sestavljen iz osmih članov in izmed teh hočemo prevzeti tudi vsaj enega ali dva strokovnjaka, inženirja iz električne stroke. Zato podpisani pripravljalni odbor ponovno vabi, da vsi interesenti, to je vsa mesta, trgi, občine in okrajni zastopi, pošljejo vsaj po enega delegata, kakor je bilo na seji 12. aprila sklenjeno. Zborovanje se bo vršilo zopet v Ptuj v dvorani mestne hiše, II. nadstropje, in bo začetek ob 10. uri predpoldne. — Pripravljalni odbor.

Premoga se v Jugoslaviji po uradni statistiki pridelala na leto krog tri milijone ton. Od tega se dobiva 1 milijon ton v Bosni, 1 milijon ton v Sloveniji, 300.000 ton v Hrvatski, 12.000 ton v Srbiji, 90.000 ton v pečuskih premogovnikih.

Cenejši les za stavbe in mizarstvo. Slovenska „Zveza industrijev, oddelek za lesno industrijo“ in „Zveza stavbenikov in mizarjev“ sta sklenili sporazumno, da bodo dajali industriji les za mizarstvo in stavbe znatno ceneje nego dolej. Cene se bodo vedno urele par mescev naprej.

Košarska industrija. V Vel. Gorici pod Zagrebom se je osnovala „Salin, prva hrvaška tvornica košara i umetnog pletiva.“ Podjetje sta financirala 2 Hrvata, 1 Čeh in 1 Slovenec. Stavbena dela so v popolnem teku, vrhbe se pridno beli in dovaža in v kratkem — morda še s 1. junijem t. l. se bo zamoglo začeti s pletanjem. Izvrševala se bodo vsa v to stroko spadajoča dela. Sprejemajo se že izvežbani pletarji in vajenci, kakor tudi invalidi, ki imajo veselje dekošarstva. Prijave za vstop, ponudbe za vstop, ponudbe snovin in naročila je pošiljati na „Tovarno Salix“. Vel. Gorica.

Največja tvornica sode v vsej srednji Evropi je ona v Lukavcu pri Tuzli v Bosni. Proizvaja na leto 2400 vagonov izvrstne sode, ki vzdržijo konkurenco z ameriško sodo. Na londonskem tržišču bi se lahko uveljavila, ker tam silno potrebujejo sode. Istotako v Čehoslovaški. Za našo rabo zadošča 500 vagonov, drugo se lahko izvozi. Koncem 1919 je ustavila delo zbog pomanjkanja oglja, koks in amonijaka. Zeleti je, da začne skoro zopet obratovati, kajti Čehoslovaška ponuja koks in amonijak, oglja se bo pa že tudi dobilo, saj ga je dovolj v bližnjem rudokopu.

Svica potrebuje denarja. Kakor je Svica nasičena z zlatom, vendar mora za svoje državno gospodarstvo upotrebljati kredit od zunaj. Sedaj potrebuje 100 do 150 milijonov švicarskih frankov, ki jih bode pokrila s posojilom v Zedinjenih državah Severne Amerike.

Koliko piva je pridelala Amerika v leta 1918—1919. Po uradni statistiki je 669 pivovarn v Zedinjenih državah od 1. julija 1918 do konca junija 1919 proizvajalo 32.506.936 hl piva. Prejšnje leto 1917-18 je bilo 1092 pivovarn, ki je pridelalo 56.962.271 hl piva.

Tedenske novice.

Okoličani, pozor! V nedeljo, 16. t. m. ob 10. uri dopoldne priredi pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru v znani lepi Götzovi dvorani svoj pomladanski koncert. Redko se okoličanu nudi prilika, da bi se mogel udeleževati takih prireditvev, ker se navadno vršijo ob večernih urah. Odbor se je dal prepogoriti, da koncertuje v nedeljo ta lepi pevski zbor dopoldne. Okoličani ne zamudite te prilike! Slišali boste našo milo pesem iz ust našega najboljšega pevskega zbora. Zelezniške zveze so naravnost kakor nalašč za ta koncert. S Koroškega prihaja osebni vlak ob 8., odhaja ob pol 4. uri popoldne. Od juha (Celje, Grobelno, Slov. Bistrica, Pragersko) ob 9. uri, odnaja ob 7. uri zvečer. Iz Spilja (Ljutomerska prog) prihaja pred 10. uro in odnaja ob 4. na 4. uro. Pridite ob vsakem vremenu. Ob lepem napravite prijeten zlet (pri Götzu, tik pod koncertno dvorano na vrtu, okusno pivo itd.) pri slabem vremenu pa itak ne morete izkoristiti časa bolje, kakor pri lepi naši narodni pesmi. Preskrbite si pravočasno vstopnice. Opozarjamo na plakate.

Desetletnico obstanka je slavila Marijina dekliška družba v St. Ilju v Slov. gor. dne 9. maja. V Slovenskem Domu se je zbralo nad 400 obmejnih vrlih Slovencev iz domače in sosednjih župnij. Slavnost se je obnesla sijajno. Skoda, da radi pomanjkanja prostora ne moremo podrobno poročati o tej lepi prireditvi. Omenjamo le, da so ravno članice Marijine družbe bile v zadnjih desetih letih tiste, ki so zanesle čisti narodni duh do zadnje viničarske in kmetijske hiše. Sentiljska dekliška Marijina družba je po svojih narodno-zavednih mladenkah nabrala v Sent Ilju, Spilju, Strasu in drugih obmejnih krajih na fisoče podpisov za jugoslovansko deklaracijo. Da imamo narodno zavedno ženstvo na meji, ki se ne kloni Svabu in se ne da plačati od njih, kakor to delajo liberalni gospodje, se imamo zahvaliti v mnogem o ziru ravno Marijini družbi. Naš obmejni slovenski rod ni rešilo tisto „narodnjaštvo“ liberalnih velikašev, ki je povdarjalo „kovači zlatih rumenjakov“ pri pijančevanju, zabavljanju in bratenju z raznimi Pakoli, Scholli, Hogniggi in enakimi „Jugoslovanci“ — ampak pravo narodno delo na verski in narodni podlagi.

Veliko dekliško zborovanje se je vršilo 3. maja na prijaznem hričeku pri Materi božji v Dobju pri Dramljah. Celjska Mar. družba je priredila ta dan svoj majniški izlet. Pridružili sta se ji sosednji Mar. družbi iz Teharjev in Vojuka. — Zbranih je bilo nad 1000 deklet. Po cerkvenem govoru č. g. Seliča — o Marijini skrbi do svojih hčer — in slovesni sv. maši se je razvilo nad vse lepo uspelo dekliško zborovanje na lepo okrašenem prostoru pri cerkvi. Po kratkih otvoritvenih besedah celjskega vikarja, so nastopale posamezne govornice — same družbenice — kaj pogumno in odlično. Perc Nežka (Celje) je lepo govorilo o dekliškem delu za Jugoslavijo, Novačan Barbka (Vojnik) o dekliški prosveti, Luževič Anica (Teharje) o dekliškem majniku, Marija Hrenko (Celje) o časopisu. Izmed domačih družbenic je nastopila Šket Nežka s pozdravnim govorom, družbenica Lebar pa z zaključnim. Še druge bi rade govorile, kakor n. pr. o alkoholu i. t. d. — pa bil je že tu čas za popoldnansko